Lieta Nr.A42464405
(A-0903-07/2)

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2006.gada 18.aprīlī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis M.Mednis
piedalās pieteicējas *I.M.* pārstāvis *E.M.* un atbildētāja Carnikavas pagasta pašvaldības pusē pieaicinātās Carnikavas novada domes pārstāvis Andris Spricis, trešā personas *M.Ā.* pārstāvji *I.B.* un *Z.B.*,
atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *I.M.* pieteikuma par Rīgas rajona Carnikavas pagasta padomes 2005.gada 5.oktobra lēmuma Nr. 753 atcelšanu, un tiesa konstatēja sekojošo,

Aprakstošā daļa

[1] 2005.gada 22.novembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts *I.M.* (turpmāk - pieteicēja) pieteikums par Rīgas rajona Carnikavas pagasta padomes (turpmāk - atbildētājs) 2005.gada 5.oktobra lēmuma Nr. 753 (turpmāk - Lēmums) atcelšanu, 2005.gada 25.novembrī ierosināta lieta un *M.Ā.* pieaicināta lietā kā trešā persona atbildētajā pusē.
[2.1] Atbilstoši lietas materiāliem, 2005.gada 17.janvārī Carnikavas pagasta padomes būvvaldes (turpmāk - Būvvalde) būvinspektors izdeva *M.Ā.* būvatļauju Nr.005 vasarnīcas Carnikavas pagastā, Mežciemā, */dzēsta adrese/* rekonstrukcijai (turpmāk - Būvatļauja, lietas 37.lp.).
[2.2] 2005.gada 16.septembrī Būvvalde, pamatojoties uz pieteicējas 2005.gada 29.augusta un 2005.gada 12.septembra iesniegumiem, pieņēma lēmumu Nr.05-13/117 (lietas 10.-12.lp.), ar kuru nolēma neanulēt būvatļauju un neapturēt būvdarbus.
[2.3] 2005.gada 3.oktobrī pieteicēja iesniedza atbildētājam pieteikumu ar lūgumu atcelt nelikumīgi izdotos administratīvos aktus, apturēt administratīvo aktu darbību un likt *M.Ā.* nojaukt prettiesiski uzbūvēto.
[2.4] 2005.gada 5.oktobrī atbildētājs pieņēma Lēmumu (lietas 20.-22.lp.), ar kuru nolēma neatcelt Būvatļauju, neatcelt Būvvaldes 2005.gada 16.septemba lēmumu Nr. 05-13/117. neuzlikt par pienākumu *M.Ā.* nojaukt būvi Carnikavas pagastā, Mežciemā, */dzēsta adrese/* (turpmāk arī - īpašums), kas izbūvēta atbilstoši akceptētajam būvprojektam un Būvatļaujai. Lēmums pamatots sekojoši:
[2.4.1] Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumu „Vispārīgie būvnoteikumi" (turpmāk arī - Būvnoteikumi) 116. punktā teikts, ka veicot būvniecību saviem spēkiem, lai saņemtu būvatļauju, pasūtītājs iesniedz būvatļaujas pieprasījumu, akceptētu būvprojektu, un *M.Ā.* visus nepieciešamos dokumentus bija iesniegusi.

Būvnoteikumu 120.punkts nosaka, ka būvvalde vai valsts būvinspekcija var anulēt būvatļauju, ja netiek ievērotas Būvniecības likuma 13.panta un šo noteikumu prasības, būvdarbi tiek veikti ar atkāpēm no akceptēta būvprojekta vai ar atkāpēm no atbilstoši šo noteikumu 138. punktam saskaņota darbu veikšanas projekta, būvlaukumā netiek ievērotas ugunsdrošības, darba aizsardzības vai vides aizsardzības normatīvo aktu prasības, bet šādi

apstākļi, izvērtējot lietas apstākļus nebija konstatēti. Būvnoteikumu 103.punkts nosaka, ka būvvalde nav tiesīga akceptēt būvprojektu, ja nav izpildītas šo noteikumu 4.7.apakšnodaļā noteiktās prasības vai par to ir sniegts negatīvs ekspertīzes atzinums, vai būvprojekts neatbilst vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam (detālplānojumam).

Šādi apstākļi nav konstatēti un būvprojekta akceptēšana kā administratīvs akts likumā noteiktā termiņā un kārtībā nav apstrīdēts.

[2.4.2] 1993.gada 3.maija Latvijas būvnormatīvs „Instrukcija ģimenes māju un zemnieku saimniecību projektēšanai" Nr. 209 tika apstiprināts ar Arhitektūras un celtniecības ministrijas pavēli Nr. 50 un tādēļ tas uzskatāms par iekšēju normatīvu aktu, ievērojot Ministru kabineta iekārtas likuma 15.panta ceturto daļu, kura nosaka, ka instrukcijā jābūt norādei, uz kāda likuma vai noteikumu pamata tā ir izdota, taču Nr. 209 šādas norādes nav un tādējādi būvnormatīvs Nr. 209 nav piemērojams.

[2.4.3] Civillikuma 1091.pants paredz, ka izveidojot logus uz blakus zemes gabala pusi jau pastāvošās sienās, kas stāv pie pašas robežas vai tuvāk par Četriem metriem no robežas, drīkst tikai ar īpašnieka - kaimiņa zemes grāmatās ierakstītu piekrišanu, nodrošinot šiem logiem gaismas ieplūdumu vismaz 45 grādu leņķī un apstākļiem, ka logi ēkā */dzēsta adrese/* nav izveidoti no jauna, bet pastāv ar 1969.gadā apstiprinātā būvprojekta noteikumiem.

[2.4.4] Būvniecības likuma 30.panta 4.daļā noteikts, ka, ja būvniecība notiek bez būvatļaujas vai neatbilst akceptētajam būvprojektam, būvinspektors uzdod nekavējoties pārtraukt būvdarbus līdz attiecīgā pašvaldība pieņem lēmumu par būves vai tās daļas nojaukšanu vispārīgajos būvnoteikumos paredzētajā kārtībā vai par iespēju turpināt būvniecību. Nav konstatēts, ka būvdarbi īpašumā notiktu bez būvatļaujas vai neatbilstoši akceptētajam būvprojektam.

[3] Pieteicēja pieteikumu pamato ar šādiem apsvērumiem:

[3.1] Kaimiņiene *M.Ā.* īpašumā 2005.gada aprīlī sāka vērienīgus pārbūves darbus, neveicot nekādus saskaņojumus ar pieteicēju, un šo darbu veikšanas rezultātā ir būtiski pasliktinājušies pieteicējas dzīves apstākļi.

[3.2] Vasarnīca atrodas no kopēja žoga 0,7 m un no pieteicējas mājas 2.7 m, kā rezultātā tiek aizēnots pieteicējas īpašums, bet pēc spēkā esošajiem būvnormatīviem un sanitārām normām saulei ir jāiespīd mājas logos ne mazāk kā 2,5 stundas dienā.

[3.3] Būvatļauja izsniegta nelikumīgi un ir anulējama, jo nav ievērotas Būvnoteikumu 4.7. sadaļas prasības, ka izstrādātais būvprojekts ir jāsaskaņo visām ieinteresētajām personām, un kaut gan šīs būves īstenošana īpašumā būtiski pasliktināja pieteicējas mājas stāvokli un aizskāra pieteicējas intereses, pat nebija nekādu mēģinājumu to darīt.

[3.4] Pārbūves rezultātā kaimiņienes vasarnīca ir būtiski mainījusi savu izvietojumu, t.i. siltināšanas rezultātā ēka ir pietuvojusies, siena kļuvusi biezāka.

[3.5] Faktiski izbūvētais trešais stāvs ir ar ļoti stāvu kritumu, tāpēc uz pieteicējas zemes gabala un mājas nonāk visi nokrišņi. Kaimiņienes zemes gabals ir gandrīz par metru augstāks par pieteicējas zemes gabalu, kas ir pretrunā ar Civillikuma 1093.panta noteikumiem. Kaimiņienes vasarnīcas trešais stāvs uzbūvēts no ugunsnedroša materiāla - koka, un tas rada reālus draudus nelaimes gadījumā, neatbilst Civillikuma 1093.panta noteikumiem un ir pretrunā ar pastāvošajām ugunsdrošības prasībām.

[3.6] Kaimiņienes vasarnīcas siena, kas ir vērsta pret pieteicējas māju, nav izbūvēta kā pretugunsmūris, kā to paredz ugunsdrošības prasības.

[3.7] Kaimiņiene pie savas sienas, apmēram 30 cm attālumā no kopējā žoga ir ierīkojusi atejas mēslu krātuvi, kas ir pretrunā ar Civillikuma 1088.panta prasībām.

[3.8] Pārbūves gaitā, kas tiek pielīdzināta jaunbūvei, kaimiņienei bija jāaizmūrē vērstajā pret manu māju sienā divi logi, kā to paredz Civillikuma 1091 .pants, jo būve ir tuvāka par 4 m no

kopēja žoga..
[3.9] Atbildētāja amatpersonas ir negodprātīgas, jo lietas izskatīšana tika ļaunprātīgi ievilkta un pieteicējai netika dota iespēja savlaicīgi vērsties tiesā. Risinot pieteicējas sūdzību izskatīšanu atbildētāja institūcijās, visur piedalījās *M.Ā.* vīrs *I.B.*, bet pieteicējai informācija nebija nodota laicīgi. Tāpat, izskatot sūdzības, celtniecība objektā netika apturēta, kaut gan pēc normatīvajiem aktiem tas bija jādara.
[4] Atbildētājs tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā (lietas 30.-32.lp.) pieteikumu neatzīst, norādot Lēmumā minētos argumentus.
[5] Pieteicējas pārstāvis tiesas sēdē uzturēja pieteikumā ietverto prasījumu un papildus lūdza pievienot lietas materiāliem fotogrāfijas kā pierādījumus.
[6] Atbildētāja pārstāvis tiesas sēdē pieteikumu neatzina un papildus Lēmumā un rakstveida paskaidrojumā norādītajiem argumentiem paskaidroja, ka Būvatļaujas un Lēmuma izdošanas brīdī Carnikavas novada pašvaldībā nebija spēkā esoša teritorijas plānojuma vai detālplānojuma paredzēto būvdarbu vietai, tāpēc nebija pamata atteikt izdot būvatļauju. Būvdarbos netika pieļauti arī nekādi pārkāpumi.
[7] Trešās personas pārstāvis *Z.B.* norādīja, ka nav nevienas tiesību normas, kura būtu pārkāpta ar Būvatļaujas izdošanu. Apgaismojuma pietiekamība vai nepietiekamība ir pieteicējas pārstāvja subjektīvs viedoklis, un balstoties uz to, būvatļauju atcelt nevar. Bez tam pieteicējas pārstāvja iesniegtajā fotogrāfijā norādītā un pieteikumā minētā mēslu krātuve (tualetes bedre) īstenībā ir aka.

Motīvu daļa

[8] Uzklausot dalībniekus un pārbaudot lietas materiālus, atbilstoši Administratīvā procesa likuma (turpmāk - APL) 103.panta otrajai daļai objektīvi noskaidrojot lietas apstākļus un dodot tiem juridisku vērtējumu, tiesa secina, ka pieteikums ir noraidāms turpmāk minēto iemeslu dēļ.
[9.1] Lietā nav strīda, ka 2005.gada 17.janvārī *M.Ā.* nojaukt būvi īpašumā, kas izbūvēta atbilstoši akceptētajam būvprojektam un Būvatļaujai.
[10.1] Tiesa atzīst par pamatotu atsauci Lēmumā uz to, ka nav pamata anulēt Būvatļauju, ja trešā persona ir ievērojusi ievērotas Būvniecības likuma 13.panta. Vispārējo būvnoteikumu 116. punkta prasības un iesniegusi visus nepieciešamos dokumentus; nav konstatēti Vispārējo būvnoteikumu 120.punkta vai 103.punkta paredzētie apstākļi, kad Būvvalde var anulēt vai nav tiesīga akceptēt būvprojektu.
[10.2] Jautājumā par būvprojekta atbilstību vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam (detālplānojumam), tiesa nodibina, ka Latvijas Republikas Satversmes 105.panta aizsargātās tiesības lietot īpašumu var ierobežot Civillikuma 1082.panta paredzētajos gadījumos - īpašuma lietošanas tiesības aprobežojumu noteic vai nu likums, vai tiesas lēmums, vai arī privāta griba ar testamentu vai līgumu, un šis aprobežojums var attiekties kā uz dažu lietu tiesību piešķiršanu citām personām, tā arī uz to, ka īpašniekam jāatturas no zināmām lietošanas tiesībām, vai arī jāpacieš, ka tās izlieto citi.
[10.3] Pašvaldības saistošie noteikumi, ar kuriem apstiprināts teritorijas plānojums, vai jebkuri citi pašvaldības saistošie noteikumi, kas nosaka īpašuma plānojumu un darbības ierobežojumus īpašumā, būtu atbilstoši vienam no Civillikuma 1082.pantā paredzētajiem pamatiem īpašuma lietošanas aprobežojumiem - likumam (normatīvajam aktam).
Tā kā atbildētājs atzina, ka Būvatļaujas izdošanas brīdī nebija apstiprināti pašvaldības saistošie noteikumi, kas nosaka ar īpašuma teritorijas plānojumu saistītos ierobežojumus, tad ierobežojumi īpašuma izmantošanai nepastāvēja (izņemot, ja tie paredzēti citos ārējos normatīvos aktos vai noteikti ar tiesas lēmumu vai privātu gribu).

Ja teritorijas plānojums nebija apstiprināts, tad atbildētājs nevarēja ar plānojuma neesamību pamatot iespējamo atteikumu izdot Būvatļauju vai Būvatļauju anulēt, ievērojot APL 15.panta divpadsmito daļu, kas paredz, ka iestāde un tiesa nedrīkst atteikties izlemt jautājumu, pamatojoties uz to, ka šis jautājums nav noregulēts ar likumu vai citu ārējo normatīvo aktu (iestāžu un tiesu juridiskās obstrukcijas aizliegums). Tās nedrīkst atteikties piemērot tiesību normu, pamatojoties uz to, ka šī tiesību norma neparedz piemērošanas mehānismu, ka tas nav pilnīgs vai nav izdoti citi normatīvie akti, kas tuvāk regulētu attiecīgās tiesību normas piemērošanu.

[10.4] Tiesa atzīst par pamatotu atsauci Lēmumā uz to, ka 1993.gada 3.maija Latvijas būvnormatīvs „Instrukcija ģimenes māju un zemnieku saimniecību projektēšanai" Nr. 209 tika apstiprināts ar Arhitektūras un celtniecības ministrijas pavēli Nr. 50 un tādēļ tas uzskatāms par iekšēju normatīvu aktu, ievērojot Ministru kabineta iekārtas likuma 15.panta ceturto daļu, kura nosaka, ka instrukcijā jābūt norādei, uz kāda likuma vai noteikumu pamata tā ir izdota, taču Nr. 209 šādas norādes nav un tādējādi būvnormatīvs Nr. 209 nav piemērojams.

[11.1] Tātad, ja ar normatīvajiem aktiem nebija noteikti īpašuma izmantošanas ierobežojumi, tad pašvaldībai nebija tiesību izdot trešajai personai nelabvēlīgu administratīvo aktu.

[11.2] Būvniecības likuma 30.panta 4.daļā noteikts, ka, ja būvniecība notiek bez būvatļaujas vai neatbilst akceptētajam būvprojektam, būvinspektors uzdod nekavējoties pārtraukt būvdarbus līdz attiecīgā pašvaldība pieņem lēmumu par būves vai tās daļas nojaukšanu vispārīgajos būvnoteikumos paredzētajā kārtībā vai par iespēju turpināt būvniecību, bet nebija konstatēts, ka būvdarbi īpašumā notiktu bez būvatļaujas vai neatbilstoši akceptētajam būvprojektam.

[12] Attiecībā uz pieteikumā izteiktajiem argumentiem tiesa norāda:

[12.1] Būvatļauja nav izsniegta nelikumīgi un nav anulējama - Būvatļaujas izdošanā nav pārkāpti normatīvie akti un neviena kompetenta institūcija nav konstatējusi Būvatļaujas izdošanas un būvdarbu veikšanas pārkāpumus.

[12.2] Būvnoteikumu 4.7. sadaļas normas neparedz, ka būvprojekts ir jāsaskaņo ar visām personām, bet saskaņošana jāveic tikai Būvnoteikumos norādītajos gadījumos.

[12.3] Normatīvie akti neaizliedz ēkas sienai kļūt biezākai būvdarbu rezultātā.

[12.4] Tiesa neuzskata, ka lietas izskatīšana tika ļaunprātīgi ievilkta un secina, ka pieteicēja ir vērsusies tiesā. Tiesa secina, ka pieteicējai vismaz tiesā ir bijuši pieejami visi lietā esošie materiāli.

[12.5] Ja pieteicēja uzskata, ka īpašumā nav ievēroti Civillikuma Lietu tiesību daļas piektās apakšnodaļas īpašuma aprobežojumi III. īpašuma lietošanas tiesības aprobežojumi 1. Būvju un ēku lietošanas tiesības aprobežojumu vai 2. Ietaišu un apstādījumu lietošanas tiesības aprobežojumu prasības (t.sk. Civillikuma 1088., 1091.panta prasības), tad pieteicējai ir tiesības par to iesniegt prasības pieteikumu un pierādīt savu tiesību aizskārumu vispārējā, civiltiesiskā kārtībā, bet no Civillikuma izrietošu īpašuma lietošanas tiesību aprobežojumu jautājumi nav izskatāmi administratīvā procesa kārtībā.

[12.5] Jautājumā par Lēmuma atcelšanu nav būtisks apstāklis, vai celtniecība objektā tika vai netika apturēta pēc Būvatļaujas apstrīdēšanas vai pārsūdzēšana. Būvdarbu turpināšana pie apstrīdētas un pārsūdzētas Būvatļaujas ir galvenokārt Būvatļaujas adresāta risks, jo gadījumā, ja Būvatļauja tiek atcelta, būve var būt jānojauc.

Būvdarbu pārtraukšana būtu vispār nozīmīga, ja tie radītu briesmas videi vai veselībai, kas šajā lietā nav konstatējams.

[13] Atbilstoši APL 81.panta piektajai daļai, apstrīdētais administratīvais akts iegūst savu galīgo noformējumu tāda veidā, kāda tas noformēts lēmumā par apstrīdēto administratīvo aktu. Šādā veidā tas ir izpildāms un to var pārsūdzēt tiesā.

[14] Tiesa, atbilstoši APL 250.pantam, spriedumā ņemot vērā tikai tos apstākļus, uz kuriem iestāde ir atsaukusies administratīvā akta pamatojumā, atbilstoši APL 103.panta otrajai daļai objektīvi noskaidrojot lietas apstākļus un dodot tiem juridisku vērtējumu, konstatē, ka Lēmums izdots, ievērojot procesuālos un formālos priekšnoteikumus; atbilst materiālo tiesību normām - APL, Būvniecības likumam, Vispārīgiem būvnoteikumiem: tā pamatojums attaisno pieteicējai noraidītās tiesības. Ir ievēroti termiņi, lietas piekritība, pieteicēja un trešā persona ir uzklausīta, ņemts vērā pieteicējas un trešās personas viedoklis, aktā ir norāde uz piemērotām tiesību normām, visas APL 67.pantā prasītās administratīvā akta sastāvdaļas, izdarīti lietderības apsvērumi, norādīta pārsūdzības kārtība. Lēmums ir tiesisks, nav atceļams un pieteikums ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 251 .panta sesto daļu, tiesa

nosprieda:

noraidīt *I.M.* pieteikumu par Rīgas rajona Carnikavas pagasta padomes 2005.gada 5.oktobra lēmuma Nr. 753 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas Administratīvajā apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Spriedums sastādīts 2007.gada 18.aprīlī.

Tiesnesis M.Mednis